

REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCIVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

SHTATOR – SEPTEMBER
2006

TIRANE

Raporti Mujor

Shtator 2006

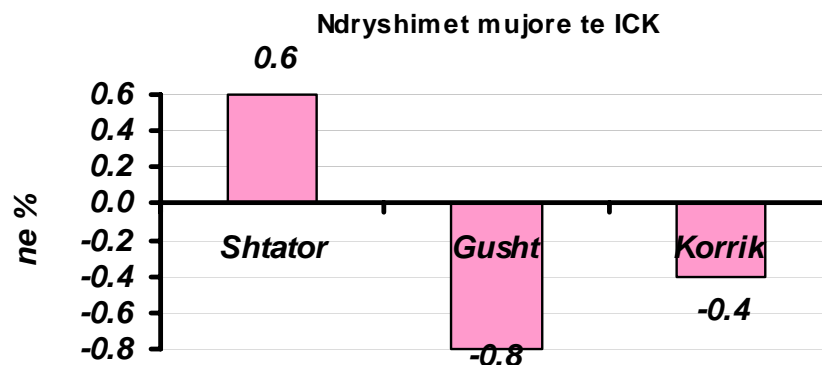
Personi i kontaktit: Luiza JANO
Telefon: ++355 4 258437
E-mail: macro.director@minfin.gov.al
www.minfin.gov.al

PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....	4
2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....	6
a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....	8
b. SEKTORI FISKAL.....	11
c. SEKTORI I JASHEM.....	13
d. SEKTORI MONETAR.....	14
3. TABELAT MBËSHETËSE	
a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit	
b. Kursi i këmbimit	
c. Buxheti i konsoliduar	
d. Shpenzimet institucionale	
e. Shpenzimet sipas funksionit	
f. Investimet	
g. Të ardhurat sipas burimeve	
h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik	
i. Financimi i defiçitit	
j. Mjete valutore neto	
k. Krediti i brendshëm	
l. Oferta e parasë	
m. Depozitat sipas burimeve	

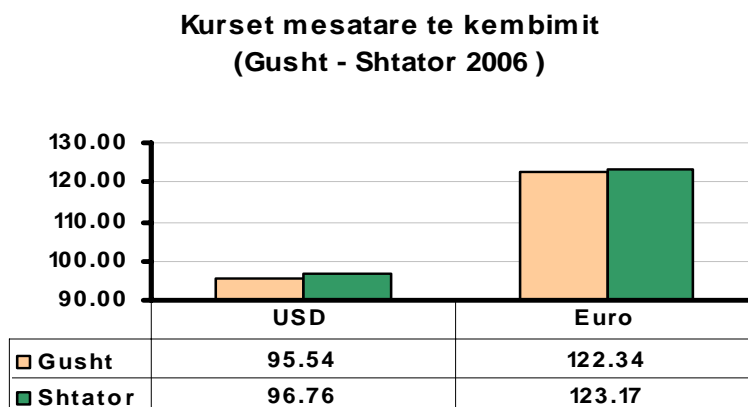
1. VECORITE KRYESORE :

- ❖ **Indeksi i çmimeve te konsumit** ne muajin Shtator 2006, arriti ne 109.4 perqind, duke shenuar nje rritje mujore prej 0.8 përqind, pas rritjes prej 0.2 perqind dhe rritjes prej 0.7 perqind, perkatesisht ne muajt gusht dhe korrik. Norma vjetore e inflacionit, per muajin Shtator ishte 2.6 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankese se Shqiperise, prej 2 – 4 perqind.

- ❖ **Kursi mesatar i kembimit** te monedhes vendase me dy monedhat kryesore te huaja, per muajin Shtator 2006, ishte:

- 96.76 leke per dollare
- 123.17 leke per euro

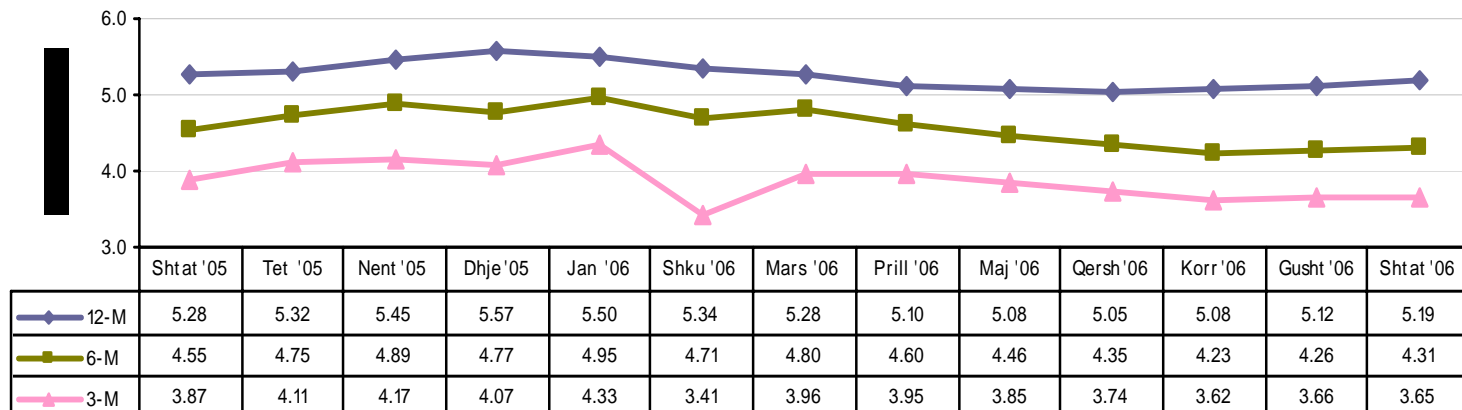
Ne muajin shtator, monedha vendase, u nencmua kundrejt dy monedhave te huaja, monedhes europiane, Euros dhe kundrejt dollarit amerikan. Sjellja e monedhes sone ne tregun vendas eshte reflektimi i sjelljes se dy monedhave ne tregjet nderkombetare monetare si dhe i nderhyrjeve ne treg nga ana e Bankes se Shqiperise.

- ❖ Gjate muajit Shtator 2006, **normat e interesit te depozitave** 12-mujore ne leke, kane pesuar nje rritje ne vlere absolute prej 0.07 perqind krahasuar me muajin Gusht, ku normat e interesit ishin 5.12 perqind. Ne muajin Shtator 2006 normat e interesit te depozitave 12-mujore ne leke arriten koten e 5.19 perqind.

Rritje per kete muaj kane pesuar dhe depozitat me afat 6-mujor e krahasuara me muajin paraardhes (Gusht'06) me 0.05 perqind, ndersa normat e interesit per depozitat me afat 3 – mujor dhe 1 – mujor pesuan renie respektivisht me nga 0.01 perqind dhe 0.18 perqind. Rrenie prej 0.16 perqind kane pesuar normat per depozitat me afat 24-mujor, te cilat arriten nivelin e 5.68 perqind.

Krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare, renien me te larte vjetore e kane patur normat e interesit te depozitave 6-mujore dhe 3-mujore, respektivisht me rreth 0.24 perqind dhe 0.22 perqind.

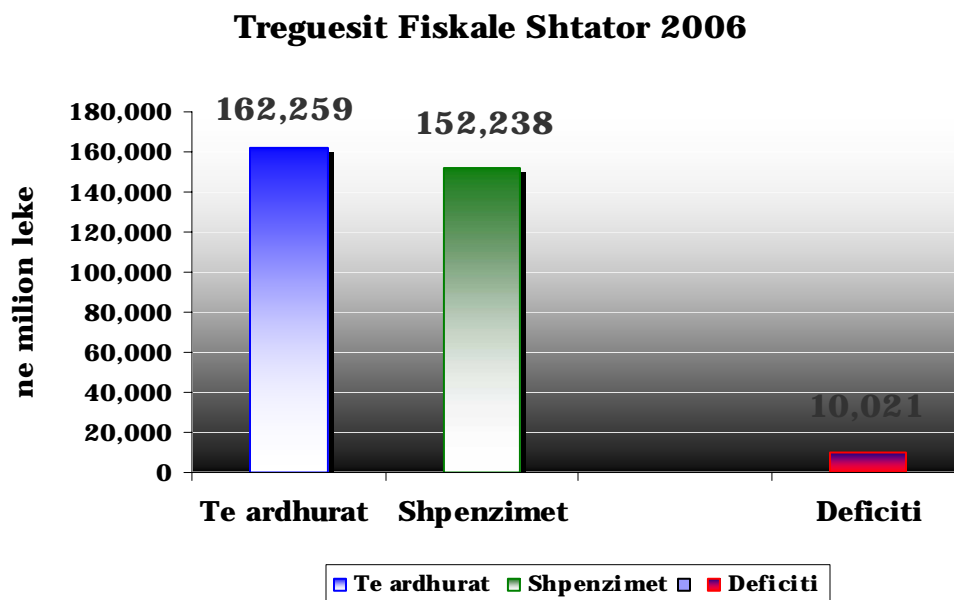
Normat e interesit te depozitave

❖ Situata buxhetore

Ne fund te muajit Shtator 2006, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth +10.02 miliarde leke, ose rreth -27.22 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2006.
2. **Te ardhurat gjithsej** arriten ne rreth 162.2 miliarde leke ose rreth 70.57 perqind e programit vjetor 2006.
3. **Shpenzimet buxhetore** arriten ne rreth 152.2 miliarde leke, ose rreth 57.07 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithe vitin 2006.

- ❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne +10.02 miliarde leke nga 2.33 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 9-mujore, duke tejkaluar kufijte e parashikuar.
- ❖ **Të ardhurat gjithsej** arritën në rreth 70.57 përqind të parashikimit vjetor. Ato përfshijnë:
 - Mbledhjet e te ardhurave tatimore nga administrata e tatimeve dhe doganave në 70.32 përqind të programimit vjetor;
 - Kontributet për sigurimet shoqërore prej 78.41 përqind;

- Të ardhurat jo-tatimore 66.67 përqind e buxhetit vjetor; dhe
- Të ardhurat nga pushteti lokal, 73.10 përqind e planifikimit vjetor

Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 57.07 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 137.31 miliardë lekë ose rreth 66 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 70.68 përqind të buxhetit vjetor, të shpenzimeve për sigurimet sociale me rreth 72 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve operative dhe të mirembajtjes me rreth 60.3 përqind e buxhetit vjetor.

a. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund të muajit Shtator, janë mbledhur rreth 162.2 miliarde lekë të ardhura, kundrejt shpenzimeve të përgjithshme prej 152.2 miliarde lekë, që përfshijnë 137.3 miliarde lekë në shpenzime korrente dhe 14.9 miliarde lekë shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficiti ishte në nivelin e +10.02 miliarde lekë.

Mbledhja e të ardhurave përben rreth 70.57 % të të ardhurave buxhetore për vitin 2006, ndërsa shpenzimet përbejnë 57.07 % të buxhetit të planifikuar. Shpenzimet korrente janë rreth 66.08 % e planifikimit vjetor, ndërsa shpenzimet kapitale janë rreth 27.15 % e këtij planifikimi.

Nga të ardhurat gjithsej, pjesa e të ardhurave të mbledhura nga Drejtoria e Përgjithshme të Tatimeve dhe Doganave është rreth 111.8 miliarde lekë (ose rreth 70.32 % e të ardhurave vjetore të planifikuara), të ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 8.1 miliarde lekë (73.1 % e të ardhurave vjetore të planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore 29.2 miliarde lekë (78.41 % e të ardhurave vjetore të planifikuara), dhe të ardhurat jo-tatimore në nivelin e 11 miliarde lekë (66.6 % e të ardhurave vjetore të planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korrente prej 137.3 miliarde lekë, 39.4 miliarde lekë (29 %) është shpenzuar për personelin, 19.4 miliarde lekë (14 %) për interesat, 13.4 miliarde lekë (10 %) për shpenzime operative dhe mirembajtje, 1.7 miliarde lekë (1 %) për subvencione, 43.4 miliarde lekë (32 %) për shpenzimet e

sigurimeve shoqerore dhe shendetsore dhe 12.6 miliarde leke (9 %) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe 7.1 miliarde leke (5 %) per shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 66.6 % (shpenzime personeli), 70.6 % (shpenzime per interesat), 60.3 % (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 67.4 % (subvencione), 72 % (sigurimet shoqerore dhe shendetsore), 54.6 % dhe 57.4 % (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 27.1 miliarde leke nga te cilat 75 % financim i brendshem, dhe 25 % financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periodhe ne rreth 32.2 % te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 18.3 %.

Suficiti prej 10.02 miliarde leke eshte i barabarte me -27.2 % te deficitit buxhetor per 2006.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Shtator 2006 ne rreth 162.2 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 149.1 miliardë, grantet 2,065 milione dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 11 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 111.8 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 8.1 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 29.2 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Shtatorut:

□ TVSH përbënte	52.3 miliardë lekë
□ Tatimi mbi fitimin	16.6 miliardë lekë
□ Taksa doganore	10.4 miliardë lekë
□ Taksat nacionale	9.8 miliardë lekë
□ Akcizat	16.5 miliardë lekë
□ Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë	2.3 miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Suficiti prej 10.02 miliardë lekë, në fund të Shtatorit, ishte -112 përqind me financim të brendshëm dhe +12 përqind me financim të huaj. Emetimi i bonove të thesarit ishte mjeti kryesor i financimit të brendshëm, ndërsa për financimin e huaj ishin huatë afatgjata.

❖ Bilanci i pagesave

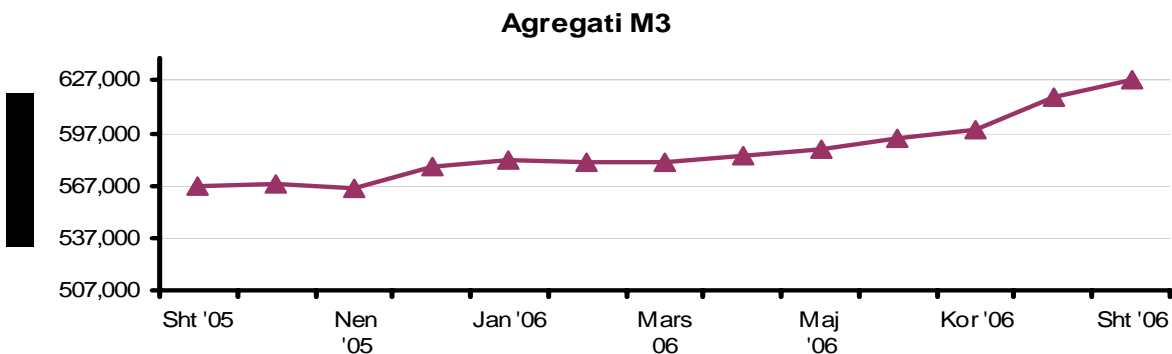
Bilanci i pagesave për gjashtëmuajorin e parë 2006, rezultoi me një sufiçit të përgjithshëm prej 56.0 milion Usd. Kjo ishte rezultat i një:

- deficieti të Llogarise Korente, prej rreth 368.7 milion usd;
- suficiti të Llogarise së Kapitalit dhe Llogarise Financiare, prej rreth 255.4 milion usd
- bilanci pozitiv në “Gabime dhe harresa neto” prej rreth 169.2 milion usd

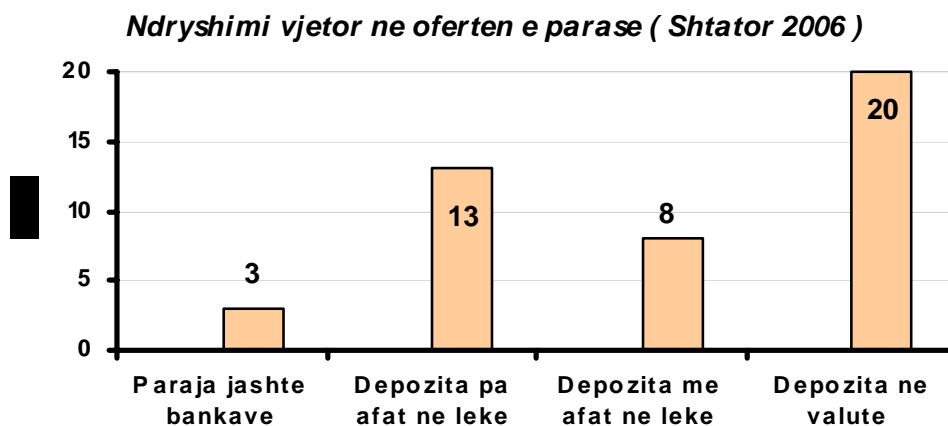
Komponentet kryesore të deficietit të **Llogarise Korente** prej 368.7 milion usd ishin një:

- bilanci tregtar negativ prej 966.6 milion usd;
- deficieti prej 44.3 milion usd në bilancin e shërbimeve;
- suficiti prej 111.5 milion usd në bilancin e të ardhurave;
- suficiti prej 530.6 milion usd në transfertat/ të ardhurat nga emigrantët.

- ❖ **Oferta totale e parase**, e matur nga M3 arriti në 627 miliardë lekë në fund të muajit Shtator, duke shënuar një rritje prej rreth 11 përqind, krahasuar me të njëjten periudhë të një viti më parë.

Kjo rritje vjetore, erdhi si pasojë e rritjes së **depozitave pa afat** në lekë me rreth 13 përqind, depozitave në valute me rreth 20 përqind, depozitave me afat në lekë me rreth 8 përqind dhe rritjes të parase jashtë sistemit me rreth 3 përqind.

Ndikimin kryesor në rritjen e ofertes monetare gjatë muajit Shtator e kanë patur rritja e depozitave me afat në lekë, të cilat vetëm gjatë këtij muaji u rriten me rreth 4.19 miliarde lekë si dhe depozitave në valute me një rritje prej rreth 6.32 miliarde lekë këtë muaj, ndërsa depozitat pa afat në lekë pësuan një rritje të lehtë për këtë muaj me rreth 0.10 miliarde lekë.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

b. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Çmimeve te Konsumit, per muajin Shtator '06 pesoi nje rritje prej 0.8 perqind, krahasuar me muajt Gusht dhe Korrik, kur ky indeks ishte perkatesisht -0.2 perqind dhe -0.4 perqind. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj te nje viti me pare ishin 0.9 perqind, 0.2 perqind dhe -1.2 perqind.

Rritjen me te madhe mujore, per kete muaj e shenoi grupi “Pije alkolike dhe duhan” me 4.9 perqind, e cila erdhi si rezultat i aplikimit te tarifave te reja mbi akcizen per keto produkte, por pesha specifike relativisht e vogel qe ze ky grup ne shporten e mallrave te konsumit (rreth 3.1 perqind), ben qe edhe ndikimi i saj i drejteperdrejte ne inflacionin vjetore per kete periudhe te jete i vogel.

Ashtu si dhe ne muajin qe kaloi dhe kete muaj rritje per kete muaj shenoi dhe indeksi i cmimeve te grupit “Qera, uje, lend djegese dhe energji” me 2.6 perqind. Kjo rritje erdhi si pasoje e rritjes se cmimit te qerave te banesave, e cila u shkaktua si pasoje e rritjes se kerkeses per strehim per ket e periudhe, kryesisht nga studentet me afrimin e vitit akademik.

Uljen me te madhe per kete muaj e pesoi indeksi i cmimeve te grupit “Ushqime dhe pije jo-alkolike” me rreth 0.9 perqind. Kjo ulje erdhi si rezultat i uljes se cmimeve per dy nga nengrupet kryesore te ketij grupi sic ishin “zarzavate perfshi patatet” me rreth - 6.5 perqind dhe “fruta” me rreth -1.5 perqind.

Norma vjetore e inflacionit ne muajin Gusht arriti ne 2.8 perqind duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise.

Ndryshimet vjetore te indeksit te çmimeve te konsumit, ne perqindje, per vitet 2005 dhe 2006 paraqiten ne tabelen e meposhtme :

	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gusht	Shta	Tet	Nen	Dhj.
2005	3.3	1.8	1.6	1.3	2.0	2.9	1.8	2.3	3.1	3.3	3.0	2.0
2006	1.4	1.3	1.5	2.4	3.1	2.4	3.2	2.8	2.6			

Kursi mesatar i këmbimit

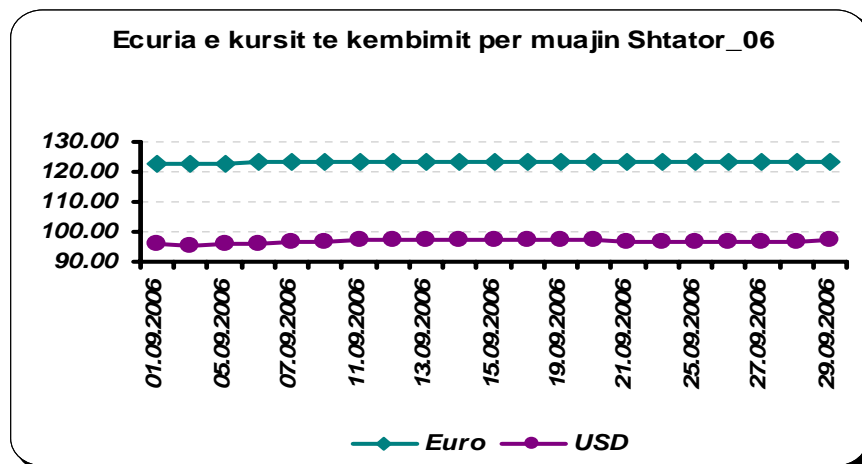
Kursi mesatar i këmbimit të lekut me dollarin amerikan, gjatë muajit Shtator shënoi një rritje prej 1.28 përqind kundrejt muajit Gusht 2006. Në fund të muajit Shtator, dollari amerikan arriti nivelin 97.07 leke/dollare.

Kursi mesatar i këmbimit të lekut kundrejt dollarit amerikan në muajin Shtator 2006, arriti në 96.76 leke/dollare.

Kursi mesatar i këmbimit të lekut kundrejt Euros në muajin Shtator 2006, arriti në 123.17 Leke/Euro, duke shënuar një rritje të lehtë prej 0.68 përqind krahasuar me një muaj më parë. Në fund të muajit Shtator një euro u këmbye me 123.02 leke.

Në ndryshim nga muaji që shkoi, këtë muaj u konstatua një nencmim i lekut kundrejt dy monedhave kryesore, monedhes europiane Euros prej rreth 0.68 përqind dhe kundrejt dollarit amerikan prej rreth 1.28 përqind.

Në krahasim me muajin shtator të vitit të kaluar rezultoi se monedha shqiptare është zhvlerësuar ndaj dollarit amerikan në masën 4.23 përqind dhe kundrejt monedhes europiane, Euro me 0.53 përqind.

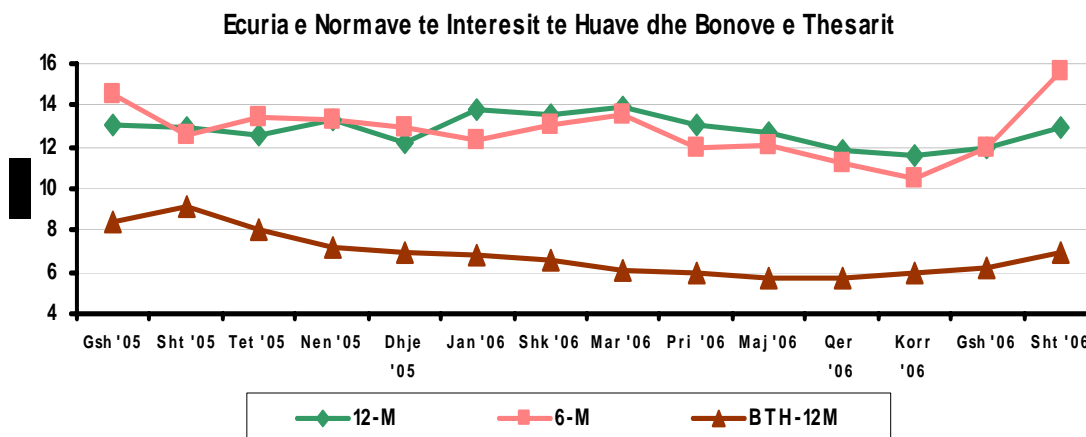

Nencmimi i lekut, kundrejt monedhes europiane Euro dhe kundrejt monedhes amerikane, në rrjedhë të parë është i lidhur me ecurinë e tyre në tregjet monetare ndërkombetare, duke reflektuar sjelljen e tyre në tregun e brendshëm monetar. Kursi i këmbimit të euros me dollarin amerikan pësoi një rënie mesatare të lehtë duke arritur në rreth 1.273 dollare/euro.

Në faktoret e brendshëm që kanë ndikuar në ecurinë e monedhes vendase gjatë muajit gusht përmendim: konsolidimi i situatës makroekonomike në vend, efektet e politikës monetare të ndërmara nga Banka e Shqipërisë, rritja e besimit të publikut në sistemin

financiar dhe e biznesit tek monedha vendase, renien e flukseve hyrese te monedhes se huaj ne vend si pasoje e mbarimit te sezonit turistik, etj.

Interesi i huave 12-mujore gjate muajit shtator pesoi nje rritje prej 1.015 perqind, duke arritur ne 13.00 perqind nga 11.95 perqind qe ishte ne muajin gusht. Per kete muaj normat per interesin e huave 6-mujore pesuan nje rritje me 3.68 perqind, krahasuar me nje muaj me pare. Interesi i huave 6-mujore per muajin shtator arriti ne 15.64 perqind.

Normat e interesit te bonove te thesarit gjate muajit Shtator 2006, per bonot me maturim 12 mujor, 6 mujor dhe 3 mujor, ishin perkatesisht, 6.92 perqind, 6.25 perqind dhe 5.69 perqind. Gjate ketij muaji vihet re nje rritje e lehte ne Yield-et e bonove te thesarit per te gjitha afatet e maturimit .

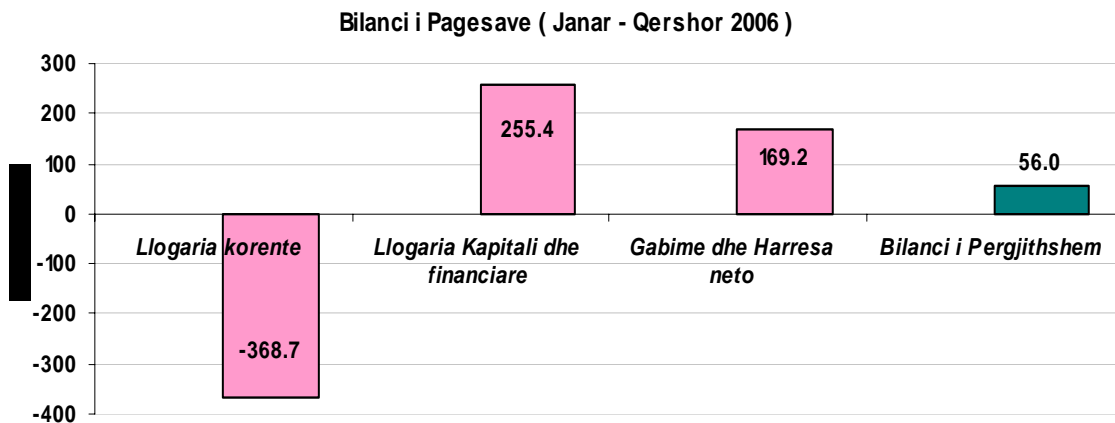
c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

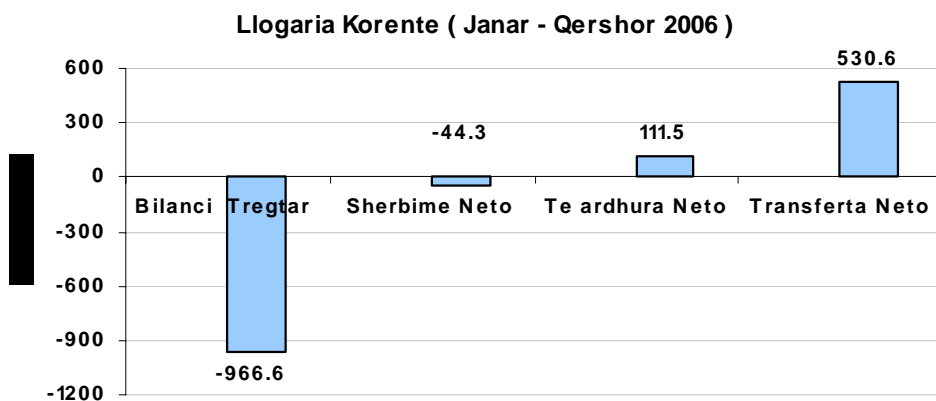
Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për periudhen Janar – Qershor 2006 ishin:

Nje sufiçit i pergjithshem ne bilancin e pergjithshem, prej 56.0 milion usd, rezultat ky i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej 368.7 milion usd;
- suficit te Llogarise Kapitale dhe te Llogarise Financiare, prej 255.4 milion usd;
- bilanci pozitiv ne Gabime dhe Harresa neto“ prej 169.2 milion usd;

Komponentet krye te deficitit te Llogarise Korente prej 368.7 milion usd ishin nje:

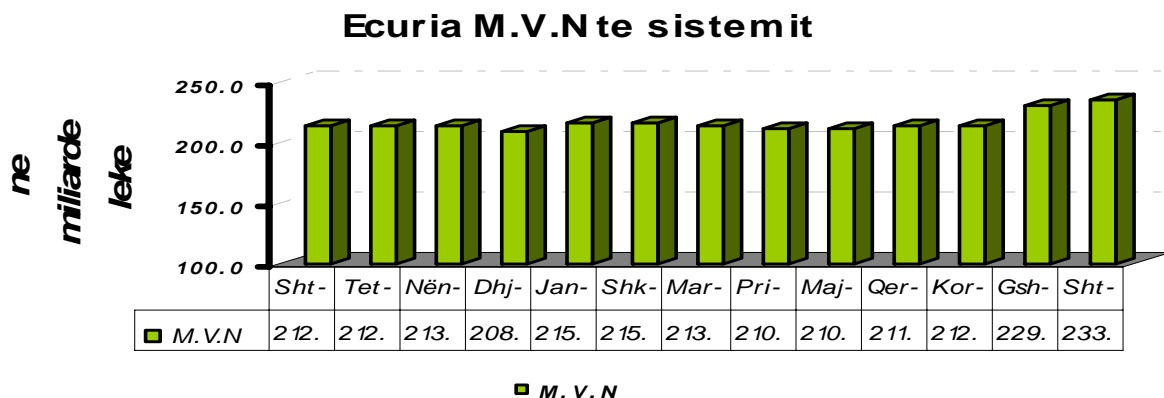

- ❑ bilanc tregtar negativ prej 966.6 milion usd;
- ❑ deficit prej 44.3 milion usd ne bilancin e sherbimeve ;
- ❑ suficit prej 111.5 milion usd ne bilancin e te ardhurave ;
- ❑ suficit prej 530.6 milion usd levizjet e transfertave dhe dergesave.

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate muajit Shtator 2006, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, ne rreth 21.1 miliarde Leke krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte, me rreth 21.9 miliarde Leke dhe renies te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise me rreth 0.8 miliarde leke.

Ne muajin Shtator sistemi bankar rezulton me nje rritje prej 3.7 miliarde Leke ne mjetet valutore neto, krahasuar me nje muaj me pare (Gusht'06), rritje e cila erdhi si rezultat i rritjes se nivelit te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 1.3 miliarde Leke ne krahasim me muajin Gusht si dhe rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 2.3 miliarde Leke.

Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit Shtator 2006 arriti ne 165.4 miliarde leke. Rritja e teprices së kredise, krahasuar me nje vit me pare shenoi vleren 59.7 miliardë leke, me nje rritje prej rreth 56.3 përqind. Kredia e akorduar nga sistemi bankar edhe gjate kesaj periudhe te vitit 2006, ka qene ne rritje, duke vazhduar keshtu trendin pozitiv te nisur qe ne vitin 2005.

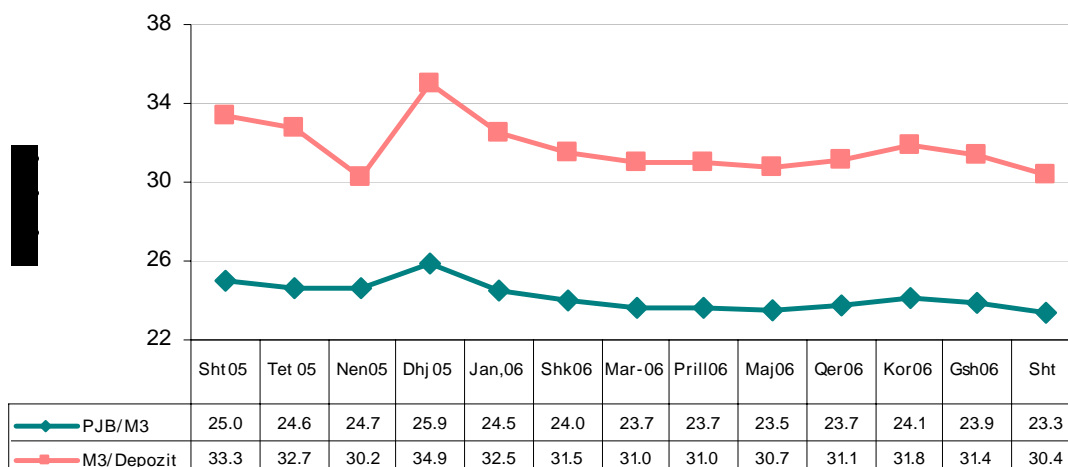
Nga struktura e teprices se kredise sipas monedhave vazhdon të mbizoterohet nga kredia në valute, duke perbere rreth 70.2 perqind te totalit te teprices se kredise.

Ashtu si dhe nje muaj me pare edhe kete muaj u vu re qe pesha specifike e kredive per individet, pesoi nje rritje prej 0.3 perqind, duke arritur ne nivelin 33.4 perqind.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), per muajin shtator ka shenur nje rritje prej 1.47 perqind, karahasuar me nje muaj me pare. Kjo oferte arriti ne rreth 627 miliardë lekë në fund të muajit shtator duke shenuar nje rritje prej 48.9 miliarde leke kundrejt nivelit te rregjistruar ne muajin dhjetor 2005. Rritja vjetore e ketij treguesi ishte 11 perqind, duke pesuar ulje te ketij ritmi krahasuar me 18.3 perqind qe ishte gjate muajit qershor 2005, por duhet theksuar qe ka pesua rritje ne krahasim me nje muaj me pare.

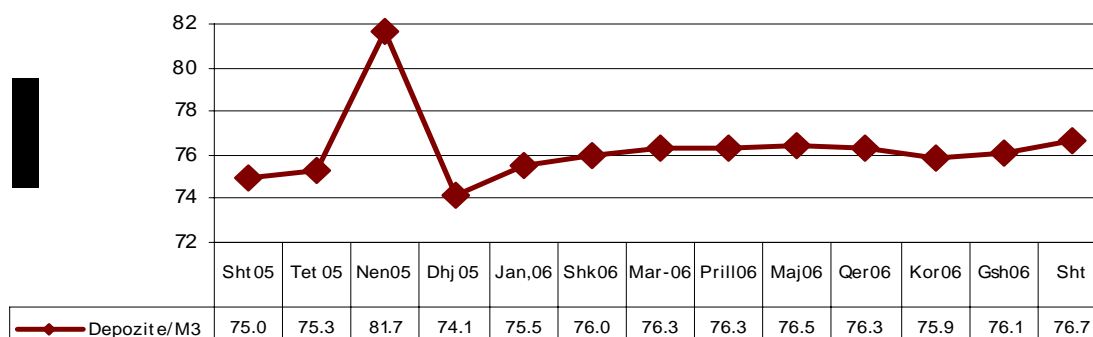
Raporte te parase jashte bankave

Raporti i parase jashte bankave ndaj ofertes monetare, ne fund te muajit shtator arriti ne 23.3 perqind duke shenuar nje renie prej 0.6 perqind e krahasuar me muajin gusht. Raporti i parase jashte bankave me depozitat ne muajin shtator arriti ne rreth 30.4 perqind, me nje renie prej 1.0 perqind e krahasuar me muajin gusht'06.

Depozitat ne leke, si perberesi kryesor i ofertes monetare, kane pesuar nje rritje prej 4.2 miliarde leke ne krahasim me muajin gusht 2006. Rritje prej rreth 6.32 miliarde leke ne krahasim me muajin 2006 pesuan depozitat ne valute. Norma vjetore e rritjes se tyre ne fund te muajit shtator arriti ne 20 perqind nga 18 perqind qe ishte ne fund te muajit gusht.

Raporti Depozita/M3

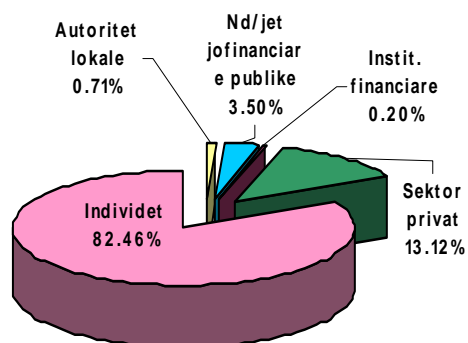
Rritja e depozitave në valutë gjatë muajit shtator është mbështetur kryesisht nga rritja e depozitave të sektorit privat, të cilat kanë përbërë rreth 74.2 përqind të rritjes së depozitave totale në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Gjate muajit Shtator 2006:

- Sektori i individeve, zuri nivelin me të larte të depozitave pa afat në leke me rreth 63.30 përqind, ndjekur nga sektori privat, me rreth 24.91 përqind dhe nga ndermarrjet publike jofinanciare, me 10.21 përqind.
- Individet dhe sektori privat ishin gjithashtu burimi me i rëndësishëm i depozitave në monedhe të huaj, perkatesisht me rreth 74.19 përqind dhe rreth 20.35 përqind.
- Familjarët ishin dukshëm burimi me i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë (96.60 përqind e totalit)

Kontribiti i sektoreve në totalin e depozitave Shtator 2006

- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 82.46 përqind) të depozitave totale prej rreth 480 miliardë lekë në muajin shtator 2006. Ata ndiqen nga sektori privat (13.12 përqind), ndërmarrjet publike jo-financiare (3.50 përqind) dhe autoritetet lokale (0.71 përqind). Institucionet financiare kontribuan me rreth 0.20 përqind në totalin e depozitave.

- Gjatë muajit shtator 2006, krahasuar me një muaj më parë, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit dukshëm me 10.6 miliardë lekë, si rezultat i rritjes së depozitave me afat në leke (4.19 miliardë leke), dhe rritjes së depozitave pa afat në lekë (me rreth 0.99 miliardë lekë).

- Depozitat pa afat në leke të familjareve, pesuan një rënie prej rreth 0.73 miliardë leke, ndërsa depozitat me afat në leke të familjareve pesuan një rritje prej rreth 4.06 miliardë leke.